

**Yttrande
2017-02-09**

**Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM**

Betänkandet **SOU 2017:1** Parlamentariska landsbygdskommitténs slutbetänkande

Sammanfattning

Vi vill börja med att vi tycker att det är ett väl underbyggt slutbetänkande som har tagits fram för att få ett helhetsperspektiv till en livskraftig landsbygd för hela Sverige. Det är tydliga mål för de olika politikområdena som vi ser bygger på de likvärdiga förutsättningar som finns. Det ger en bra signal för utveckling och det ger framtidstro. Det gäller att stärka ett långsiktigt hållbart förhållande mellan land och stad för det vi ser nu, är att klyftorna mellan dessa ökar. I slutbetänkandet saknar vi dock skrivelse om vikten av det öppna landskapet, jordbruksverksamheten samt djurhållningen. Vi saknar även åtgärder för integrationen.

Digital kommunikation och transportinfrastruktur

Bredband

Den digitala kommunikationen i form av bredband är den viktigaste frågan för att landsbygden ska vara en attraktiv plats för att bo och verka på. Den digitala klyftan måste slutas genom att alla får tillgång till ett fungerande bredband men även att mobiltäckningen säkerställs. Därför är förslaget som ska säkerställa tillgången till bredband för de hushåll och företag som står utan uppkoppling nu när kopparnäten börjar avvecklas - bra.

Det är positivt att man förslår att regeringen skall säkerställa tillgången till bredband i hela Sverige. Sverige har kommit långt mycket på grund av att kommunägda stadsnät har tagit stafettpippen och byggt ut fiber i sina respektive kommuner. Utbyggnad av fiber i tätort kommer vara klart i stort sett hela landet inom några år och utmaningen är att bygga fiber på landsbygden.

Det är även positivt att man i betänkandet föreslår att man ger Länsstyrelsen medel via PTS samt att PTS får en möjlighet att upphandla fiberanslutningar. För att använda statliga medel på bästa sätt så är det viktigt att kommunala stadsnät och privata aktörer behandlas lika när dessa medel delas ut. PTS har dock en historia där man förordar privatägda nät framför kommunala stadsnät vilket är olyckligt.

För att använda statliga medel på ett optimalt sätt så håller vi med om att upphandling är en bra metod. Det viktiga är då att alla aktörer kan medverka på lika villkor. I nuvarande landsbygdsprogrammet så missgynnas kommunala stadsnät vilket har gjort att stödmedel

inte har använts optimalt. Därför är det viktigt att skapa regler där både privata marknadsaktörer och kommunala stadsnät kan konkurrera på lika villkor.

Idag ger landsbygdsprogrammet onödigt generösa villkor till privata aktörer vilket ger en minskad utbyggnad mot vad som hade varit möjligt. Det är viktigt att ta med sig detta när man utformar reglerna i det nya landsbygdsprogrammet.

Något som vi saknar är en bra möjlighet för en privatperson att få stöd/ skattelättnad för en fiberanslutning. Vissa fastigheter väljer idag bort en fiberanslutning när ett byanät byggs. Det finns också fastigheter som ligger nära tätort men inte ingår i ett byanät som har en hög anslutningskostnad. Dessa fastigheter bör på något sätt kunna anslutas nu och i framtiden tex. när fastigheter säljs. För att detta skall vara möjligt tycker vi att någon form att skatteavdrag eller rotavdrag borde tas fram för privatpersoner som även gäller för kostnader som ligger utanför egen fastighet.

Reseavdrag

Reseavdragen som de ser ut i dag är missriktat då de flesta som gör avdragen bor i våra storstadsregioner. Vi ställer oss positiva till att regeringen föreslås ta initiativ att göra en översyn av resebidraget och att det blir avståndsbaserat istället. I och med det stöder man de som valt att bosätta sig och verka på landsbygden och som är beroende av bilen.

Sydostlänken

Vi inom Karlshamns kommun är av uppfattningen att det är en stor efterfrågan på järnvägstrafik som vi anser kommer att öka ytterligare kommande år. Det är inte bara inom varugods utan även för persontrafik. En utbyggnad av Sydostlänken ser vi som en viktig infrastruktuursatsning för tillväxten av sysselsättning och transporten av gods från hela Sverige men även mot utlandet för den regionala utvecklingen.

Järnvägsutvecklingen går över förväntan i Karlshamn och senaste tillskottet i trafikeringen är gasleveranser mellan Karlshamn och Borlänge. Karlshamns kommun gör därför nya satsningar på järnvägsutvecklingen och investerar för att möta det ökade behovet av växling, uppställning och omlastning i området nära hamn och kombiterminal. Med Sydostlänkens utbyggnad kapas ledtider och sårbarheten minskar som gör att det går att nå stambanan mellan inom rimlig tid. Med kopplingen till godsflödet från Baltikum och inte minst Kina ser vi stora möjligheter för affärsutveckling i den riktningen.

Vad det gäller en etablering av persontrafik via sydostlänken så öppnar det även upp för en arbetsmarknadsförstoring. Arbetsmarknaden stärks och ger individen möjlighet till pendling till arbete och studier. Det stärker också företagets möjligheter till att rekrytera personal med rätt kompetens. Det ska underlätta för att snabbt kunna ta sig till och från jobbet och att besökare på ett enkelt och smidigt sätt kan kunna ta sig till och från våra kommuner. Det i sin tur kommer att möjliggöra för bostadsbyggande och med det utveckling av regionen.

Samhällsplanering och bostadsbyggande

Ett särskilt problem som drabbar bostadsbyggandet på landsbygden är att det är svårt att få lån till att bygga egna hem eller att få lån till investeringar i företag. Det är stor obalans i bostadsbyggandet och möjligheterna att få lån för att bygga är ett påtagligt hinder. För att stimulera bostadsbyggandet och möjliggöra för utvecklingen av företag på landsbygden ser vi att betänkandet om införandet av särskilda landsbygdslån som en absolut nödvändighet.

Att få möjlighet att bygga ett egna hem och bosätta sig vid en insjö eller annat vattendrag har stor betydelse för landsbygdsutvecklingen. Ett hinder för att möjliggöra utvecklingen är strandskyddet. Att ge möjlighet att bosätta sig i strandnära lägen stimulerar till en ökad inflyttning och ett ökat fritidsboende. Vi ser att kommunerna måste ges chansen att kunna påverka dispenser och vi önskar även att staten ser över strandskyddsfrågan i syfte att främja Landsbygdsutvecklingen.

Civilsamhället

Det civila samhället förväntas att ta större ansvar vad det gäller olika frågor för upprätthållandet av en god livskvalité på landsbygden som den som är bosatt i staden inte behöver ta. Detta trots att den som bor på landsbygden betalar samma skatt och ligger under kommunernas ansvar som en som bor i staden.

Därför är det viktigt för att bidra till tillväxten och mångfalden på landsbygden att alla dessa föreningar och eldsjälur ses som en mycket viktig komponent för en sammanhållande och blomstrande landsbygd. Förslagen som är lagda stärker fortsatt uppbyggnad av det. Studieförbunden spelar en stor roll vad det gäller kunskapsöverföring och då främst för integrationen och andra svaga grupper i samhället som på detta sätt hittar en gemenskap och inkluderas i samhället. De statliga bidragen bör därför ökas men att man även tar hänsyn till en ömsesidig förståelse mellan stad och land. Att Leader begränsades till att bara vissa områden är förkastligt. Leader bör omfatta hela Sverige eftersom det är en bra metod för att utveckla landsbygden.

Många kommuner stärker landsbygden med att inrätta tjänster till Landsbygdsutvecklare. Det ger en viktig signal till landsbygdens aktörer att kommunerna ser dess behov. Ofta är Landsbygdsutvecklaren ensam i sin roll då arbetet vänder sig både externt och internt med många övergripande frågor. Därför stödjer vi förslaget för en ökad samordning och utvecklingen av nätverk mellan Landsbygdsutvecklare anställda i kommuner och regioner.

Saknas i skrivningen

Vi saknar en tydlig inriktning på betydelsen av det svenska lantbruket såväl när det gäller produkter och matförsörjning som när det gäller att bibehålla landskapet. I Sverige finns det öppna landskapet, kulturlandskapet som under århundraden tilltalat och attraherat människor. Detta kulturlandskap har skapats av generationer före oss. Vi har dalgångar som är bördiga med dess bäckar och åar som mynnar i sjöar. Detta sammanvävda och omväxlande landskap utgör delar av det landskap som också har riksintresse. En blandad

näringsverksamhet, djurhållning, aktivt jord- och skogsbruk skapar det landskap som attraherar oss fastboende och som samtidigt också i hög grad bidrar till att besöksnäringen kan växa och utvecklas. Visit Sweden visar utifrån deras marknadsanalyser att ca 31 miljoner människor planerar att åka till Sverige inom tre år. Hela 50-60 % av dessa besökare anger att de har naturen och landsbygden som reseanledning. I detta perspektiv är det svenska lantbruket, dess verksamhet och betydelse för landskapet, en absolut framgångsfaktor.

Integration och inkluderingsfrågan saknar vi också i skrivningen. Landsbygden behöver utlandsfödda. Med hjälp av denna grupp kan man vända den negativa befolkningstrenden i landsbygds kommunerna. Det är mycket viktigt ”att med olika medel förmå invandrarna att bosätta sig även i glesbygds kommuner och andra mindre orter i landet.” För att uppnå detta måste många hinder undanröjas vilket kräver samarbete mellan myndigheter, företag, föreningar och enskilda.

Sverige är ett brokigt invandrarland. Vår befolkning har rötter i över 200 länder. De flesta av de människor med utländsk bakgrund som bor i Sverige, finns i städerna. Många av dem är, och skulle i ännu högre utsträckning kunna vara, en resurs för landsbygden och dess näringsliv – inte minst med tanke på att det ofta är lättare att bli integrerad på landsbygden än i storstaden. Landsbygden står inför stora generationsväxlingar samtidigt som integrationspolitiken genomgår stora förändringar. Landsbygden och dess företagare kan tillföra ny energi och nytänkande i integrationsarbetet.

Vi ser behovet av satsningar på småskaligt landsbygdsföretagande som ett lovande område när det gäller att på ett bättre sätt ta till vara de invandrades kompetens. Framförallt ser vi en potential i kunnandet inom olika hantverkstraditioner och inom de gröna näringarna.

Karlshamns Landsbygdsutvecklare i samråd med tjänstemän vars område berörts.

Marianne Westerberg
Landsbygdsutvecklare
Karlshamns Kommun

